

Amaro Drom

Az Amaro Drom (Utunk) roma közéleti és politikai folyóirat készítőinek célja, hogy a romák életéről, törekvéseiről pontos képet kapjanak maguk a cigányok, illetve a velük kapcsolatban levők.

Az Amaro Dromot 1991-ben alapította a Magyarországi Roma Parlament. (Az MRP a független roma önszerveződés egyik „csúcsszerve”, amely nem azonos az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzattal.)

A lap eleinte heti rendszerességgel, majd 1993 óta havonta jelenik meg, 32 oldalon. Közéleti-politikai irányultsága mellett az elmúlt hét évben kisebb-nagyobb rendszerességgel közölte kortárs cigány írók/költők műveit, roma képzőművészek alkotásainak reprodukcióit, megjelentetett könyv- és képzőművészeti kritikákat.

Szeretnénk elérni, hogy az Amaro Drom nélkülözhetetlen és megbízható információforrása legyen olvasóközönségének. A sokoldalú eseményközlésekkel fontosnak tartjuk a civil közélet tájékoztatását, kialakítva így egy szakmai, társadalmi elemző kontrollt. A cigány civil szervezetek és az állami szervek, valamint a társadalom tagjai és megnyilvánulásai között kommunikációs csatornákat kívánunk nyitni a folyamatot erősítő információátadással, a különböző érdekek, vélemények, értelmezések közzétételével.

Meggyőződésünk, hogy a magyarországi roma művészet a magyar kultúra szerves része, az alkotások nyilvánosságának megteremtése nem csupán a cigányság érdeke, habár a cigányság reprezentációjában, önértékelésében és – áttételesen – emancipációjában betöltött szerepe is felbecsülhetetlen. Arra törekszünk, hogy kicsit könnyítsünk egy első kötet megjelentetésén vagy egy első kiállítás megrendezésén.

Az Amaro Drom (Utunk) ezenkívül közöl kétnyelvű, tudományos igénnyel gyűjtött és feldolgozott, néprajzi-nyelvi szempontból releváns szövegeket is. *Idő van* című rovatunk az esedékes pályázati kiirá-

sokról tájékoztat naprakészen, állandó rovatunkban zenéről, filmekről, időszerű eseményekről olvashatnak.

Szeretnénk megőrizni a lap informatív jellegét.

A lapot kiadó Amaro Drom Ember az emberért Alapítvány és a Magyarországi Roma Parlament *Roma Akadémia* képzéssorozatának közlésével, állandó mellékletet jelentetünk meg. Ezzel a módszerrel mintegy levelező szabadegyetemet nyitottunk, amelyet az olvasók oktatási-módszertani anyagként használhatnak, és amely kérdéseikre, észrevételeikre, a témákhoz kapcsolódó szakanyagaikra épül. Tapasztalataink szerint nagyon nagy az érdeklődés az előadásokon, vitákon megfogalmazott gondolatok iránt: a roma közélet fontos dokumentumai ezek a mellékletek.

Amaro Drom (Utunk) (Á Nasztrá Cályé) roma lap; 1084 Budapest, Tavaszmező u. 6.; Tel./fax: 313-1887; E-mail: roberts@roma.datanet.hu; Főszerkesztő: Kerényi György; Szerkesztőségi titkár: Fris E. Katalin.

Lungo drom

A Lungo Drom Országos Érdekvédelmi és Polgári Szövetség (akkor, mint Lungo Drom Országos Érdekvédelmi Cigányszövetség) 1992-ben hozta létre az Oktatási és Továbbképzési Központ alapítványt, melynek egyik alaptevékenysége a Lungo Drom roma lap kiadása.

A lap első próbaszáma 1992 decemberében jelent meg, 12 oldalon, kétszínnyomással, ezer példányszámban. Ezt követte még egy próbaszám. E két lapszámmal pályáztunk a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalnál. A sikeres pályázat után egy teljesen új arculatú lappal jelentünk meg, melyet folyamatosan bővítettünk, s próbáltuk kialakítani sajátos arculatát.

Jelenleg A/4 formátumban, 28 oldal terjedelemben, havi gyakorisággal, ötezer példányszámban, magyar nyelven jelenünk meg. A lap borítója full color, belső

oldalal: fekete-fehér + 4 oldal full color + 4 oldal kétszínnyomású.

A Lungo Drom országos terjesztésű lap, de a szomszédos országoktól kezdve az Amerikai Egyesült Államokig és Ausztráliában is olvassák.

Lapszerkesztési koncepciónk: a Lungo Drom a híd szerepét kívánja betölteni a cigányság és a többségi társadalom között. A híd szerepét, amely összeköt és nem elválaszt. A vidék lapja vagyunk, elsősorban a vidék cigányságát kívánjuk tájékoztatni a legfontosabb hírekről, eseményekről, információkról.

Összegezve: legfontosabb feladatunk a híd szerepe, az identitás megőrzése, erősítése és minél szélesebb kör tájékoztatása.

A lap teljes neve: Lungo Drom LD (Hosszú út) roma lap; a szerkesztőség címe: 5000 Szolnok, Aranka út 3.; a lapalapítás éve: 1993.; a bejegyzés száma: NYTSZ B/1720/SZo/1993.; Felelős kiadó: Farkas Flórián; Főszerkesztő: Paksi Éva.

A lap folyamatos megjelenését a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány teszi lehetővé.

Gyermekek előnyben

Ez olvasható Jankovics Marcellnek, a Nemzeti Kulturális Alap új elnökének nyilvánosságra hozott szándéknyilatkozatában. A népszerű szakember kifejezésre juttatta: a kulturális támogatásokból mind ez ideig hátrányos érdekérvényesítő helyzete miatt aránytalanul kevéssé részesült a gyerekkorosztály. Az új kulturális stratégiában e deficit pótlásának szándéka jelenik meg.

Cigány felzárkóztatás

Sikeres tanulásmódszertani programot teljesített erzsébetvárosi cigánygye-

rekek körében az Alkalmazott Oktástan Alapítvány, mely L. Ron Hubbard „tanítási technológiáinak” terjesztésére hivatott. Székhelye a fővárosi Almássy téren található.

Evangeliumi nevelés

A magyarországi keresztény egyházak jeles képviselői foglalják össze a panonhalmi Bencés Kiadó gondozásában megjelent gyűjteményes kötetben nézeteiket a „lélek és igazság” értékeit követő pedagógiák megújításának tapasztalatait.

Folklór és közösség

Ez a címe Hoppál Mihály új tanulmánykötetének, melyet a Széphalom Könyvműhely adott ki. Benne újraolvas-hatjuk – egyebek közt – emlékezetes Toldi-elemzését is.

Kortárs néptánc

A Martin György Néptáncszövetség ezidén is megtartotta bemutatóját a fenti címmel. Mint szokásos, ezúttal is a néptánc formanyelvét, kifejezőeszközeit modern színpadi üzenet közvetítésére alkalmazó koreográfusok gáláját tekinthet meg a közönség.

Néphagyomány az oktatásban

A Budapesti Tanítóképző Főiskola kötetben adta ki hasonló című, 1996-ban rendezett konferenciája anyagát,

majd a konferenciát megismételte. A szakemberek most már az „elindult a NAT” helyzetében tekintik át, hol tart a „hon- és népismeret” tanítása, közvetítése az iskola világában, s hol tart az oktatásra, a néphagyomány jellegzetességeit követő közvetítésre alkalmas pedagógusok képzése.

Baraka előadás-sorozat

Ez az összefoglaló, jelképes címe annak az előadás-sorozatnak, melyet az ezredforduló válságos állapotaira alternatív válaszokat adó szakemberek részvételével szerveznek a Ferencvárosi Művelődési Házban. Szóhoz jutnak a pedagógia nagy alternatívái is.

Másság és differenciálás

Ez volt a címe a Pest megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet érdekes országos kerekasztal-konferenciájának, ahol az előadók nem az „esélyegyenlőség vagy tehetség gondozás” hamis alternatívái közt keresték a megoldást, hanem az egyén antropológiai egyedisége jegyében utasították el azt, az iskolai rutinban oly gyakori praktikus választ, mely szerint a másság valójában stigmatizáló szubnormalitás lenne.

Szociál- pszichológia

Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága címmel adott ki gazdag, érdekes gyűjteményt az Eötvös Kiadó. A kötetet Mészáros Aranka szerkesztette. Kézdi Balázs szerkesztésében pedig Pécssett a Könyv Műhely adta ki Iskolai mentálhigiéné című válogatást.

Civil szervezetek

A Független Pedagógus Fórum és a TANOSZ kezdeményezését követően összehívta az Oktatási Minisztérium a szakmai szervezeteket, az új kormányzat fokozott segítséget ígér, még az infrastrukturális gondok enyhítésére is. A konstruktív konferencia napirendjén szerepelt a szervezetek támogatásáról döntő kuratórium megújítása is.

Madách-nap

A Várszínház megnyitotta kapuit és színpadát is a nagy magyar drámaíró évnapján. A hazai Madách Gimnáziumok diákszínházi számára kiírt verseny győztesei (megosztva a szereket) előadhatták e jeles helyen Az Ember tragédiáját.

Eötvös József Társaság

Immár a második pedagógiai szakmai szervezet viseli Eötvös József nevét. Korábban a cigány-magyar pedagógusegylet névadója volt a nemzeti liberális oktatáspolitikus, most a „szabadelvű pedagógusok” is – az egyesületi elnök: Vekerdy Tamás – meghatározó mintául választotta Eötvös nevét.

Honismereti diákakadémia

Békéscsabán, a honismereti mozgalom fontos székvárosában gyűltek össze a honismerettel foglalkozó diákok, találkoztak a mozgalom vezetőivel, szakembereivel, nemkülönben egymással, az ország minden vidékén működő aktív közösségek aktivistái cserélték ki tapasztalataikat.

Felnyomták az autót. Na, nem vésszesen, csak a hátsó háromszögablakot, de így is elég észrevehető a dolog. Mármint annak, aki szándékozik kirámolni. Ezért aztán, amíg ki nem cserélik az üvegcserépekkel bőven harmatozó, teljesen fölöslegesen odarakott ablakocskát, az autó a garázs jótékony homályában dekkol. Én meg elcsámcsozhatok a tapasztalatokon. Ha vannak. Vannak. Nem túl fontosak, de vannak.

Kezdődött, hogy órát tartottam a Kolibri Színház Pinceszínházában, pályájukat kezdő növendék-hallgatóknak, abban a színházteremben, ahol pár hét óta, próbaidőre vállalt és vállalkozott intendánsként, azon ügyködöm, hogy egy új értelmiségi pincét-színházat-kocsmát buheráljak össze. (A *buherálok* szó etimológiájáról bővebben Jankovics tanár úrnál, érdeklődni bátran, ő ugyanis a szó eredetét, homályba vesző okokból, némi Esterházy közvetítéssel, ifjabb Rajk Lászlóhoz vezeti vissza. E meggyőződésében az a közleményem sem volt képes megtántorítani, hogy a szót, buherálok, kubikus apámtól viszonylag sokszor hallottam kora gyermekkoromban, aki vélhetően nehezen kerülhetett kapcsolatba a belügyminiszter Rajk Lászlóval, kitől a kifejezést nyilván örökölte korunk ismert politikusa és képzőművésze is.) A lényeg, persze, hogy a művészeti tanulmányok fényéből feljöttem a valóságos fényre, és a kicsit ősziés-téliés délutánban azt láttam, hogy a háromszögablak beverve van. Nem rútul, egy rosszabb képzőművész élete végéig tökölhette ilyen kiváló törésmintákon, de nem is túl szépen, éppenséggel a meglepetéstől majd hogy elhánytam magam. Menti a lélek, ami menthető. Milyen jó is, teszem, hogy nem a nagy ablakok valamelyikét verte be a sarházi! (Nem kérek bocsánatot a szóért, és még kicsit szégyenkezem is amiatt, hogy egy ilyen szintelen-szagtalan minősítéssel intézem el azt a genya, briganti, mocsokláda, seggfej, faszkalap, degenerált, anyakoitáló stb. férget, aki békés autók háromszögablakait veri be délutánonként, míg gazdáik Euripidész Kentaur című szatíráját próbálják hallgatóik sápatag lelkére ráfösteni.) Sóhajtottam fel, folytatnám a hosszú zárójeles mondat előtt megkezdett téves viselkedésforma rögzítését, volna, ha nem tudnám, hogy korai volt sóhaj, milyenjózás, nem tudtam, meg voltam könnyebbülve. Lemondva programok, Árkossy rendező (remélem!) tettetett könnyedséggel mond le arról, hogy megnézzem A szebeni fiúk első jelmezes próbáját, nem merem az autót az utcán hagyni, bárki csak benyúl, hátsó ajtó ki, ember be, cucc ki, vagy csak be, és autót el. El, védett helyre el, fedezékbe! Telefon ide, oda, elsősorban gyakorlati érzékkel áldott/vert feleségemnek, aki rögtön kideríti, hogy a Szentendrei úti Renault-szervizbe kell mennem, ott mindent megoldanak, van rá telefonban ígéret. Judit lányomat nem viszem zongorázni, Sára lányommal nem trécselek irodalmi problémákról és jelentős tanári tévedésekről, hajtok a csúcsban Szentendre felé. Szerviz olyan, mint az álom. Magyar huszonegyedik század. Ez speciel komoly. Hatalmas monitor, rajta-benne programok, szerkezetek, rajzok és adatok. Egy szép és csupa mosoly lány vezet oda, formaruhás és kellemes férfiú alkatrészt keres, talált, sülyed a monitoron. Csak egy kérdés, mosolyog ravaszkásan, milyen a biztosítása? Mondom, ilyen. Akkor nem fizet a biztosító. Nem-e? E nem? Nem. Kevés a kár. A kurvája! Nem ő, momentán. Nem tudta volna a délutáni genya a szép nagy első szélvédőt felnyomni, vagy a hátsó ablakot a fűtőszálakkal? Vagy, mondjuk, ha már ennyire igénytelen, az oldalablakok valamelyikét? Mert mi is a kár maga? Összeg. Ha az Iskolakultúránál kapott havi díjazással hasonlítom össze, annál egyharmad résszel nagyobb, abban az esetben, természetesen, amikor ösztöndíjként számoljuk el a honort, azaz adómentesen. Ha adózva számolunk, akkor a havi honor háromszorosa. Lapvég, miegymás, per három hónap. Ha a színházi oktatás díjazásával hasonlítjuk, éppen tizennégy hónapig dolgozhatom ingyen. Egy tenyérnyi ablaküvegért, az autóba. Ha csak egy kicsit emberibb ez az állat, akkor nagyobbat üt. Felületileg nagyobbat. Nincs már ezekben a banditákban sem becsület. És ezen a ponton fogtam gyanút. Nem akarta, hogy nekem jó legyen! Hogy a biztosító fizessen, teljes összeg, mínusz tíz százalék. Akkor nem is bandita. – Akkor rossz barát, biztos ismerős. Csak annyit akart, hogy szívjak. Akkor csak szimpla magyar állampolgár, magyar testvér. Rokon, jelentem, megtörtént. Szívtam. Lehet öröm. Három hónapig ingyen-lapvég. Vagy tizennégy hónap színtanodai ingyen-tanítás. Magyar táj, magyar ecsettel, fogom a pemzlit. 1998.

zalan